

**UCHWAŁA NR XXI/227/21
RADY POWIATU WROCŁAWSKIEGO**

z dnia 29 września 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim
na lata 2021 -2026**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 r. poz. 1038) i art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)

Rada Powiatu Wrocławskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wrocławskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Wrocławskiego

Piotr Chmurzyński

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026

Załącznik do Uchwały Nr XXI/227/21
Rady Powiatu Wrocławskiego
z dnia 29 września 2021 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE WROCŁAWSKIM NA LATA 2021 - 2026**

Spis treści

Wstęp	3
I. Pojęcie przemocy w rodzinie i podstawy prawne Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026	4
II. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w Powiecie Wrocławskim	8
III. Analiza SWOT zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Wrocławskim	21
IV. Założenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026	23
V. Miejsce i czas realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026	24
VI. Adresaci i realizatorzy Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026 ..	24
VII. Cel główny, obszary, kierunki i działania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 - 2026	26
VIII. Ewaluacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 - 2026	47
IX. Zakładane źródła finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026	47

Wstęp

Preambuła do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) wskazuje, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Przemoc w rodzinie od zawsze stanowi jeden z najpowszechniejszych i zarazem najpoważniejszych problemów społecznych. Zachodzące w ostatnich latach przemiany kulturowe, uczyniły z niej zjawisko wyjątkowo dynamiczne, zmieniające swój kształt i formy występowania. Działania, mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz redukcję jej negatywnych skutków, wymagają zatem szczególnej uważności i wrażliwości.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Powiatu Wrocławskiego na lata 2021-2026 stanowi zbiór instrumentów, służących społeczności powiatu wrocławskiego do radzenia sobie z najbardziej powszechną formą przemocy, którą jest przemoc w rodzinie. Program zawiera zarówno diagnozę w obszarach ważnych dla tego problemu, jak i dyspozycje do podejmowania aktywności w zakresie jego profilaktyki oraz umniejszania skutków.

Założenia Programu są zgodne z założeniem zawartym w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2016-2025 w zakresie obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. z Celem Strategicznym 4 – Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób, znajdujących się w sytuacji kryzysowej oraz dotkniętych różnymi uzależnieniami.

Cele i zadania tego Programu stanowią ukonkretnienie zapisów, dotyczących przeciwdziałania przemocy, zawartych w innych dokumentach strategicznych na poziomie krajowym i stanowią kontynuację działań podjętych w ramach realizacji poprzedniego Programu na lata 2016-2020.

I. Pojęcie przemocy w rodzinie i podstawy prawne Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 - 2026

Podstawowym aktem prawnym, odnoszącym się do zagadnienia „przemocy w rodzinie” jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm).

Artykuł 30 Konstytucji RP wskazuje, że przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw. Jest ona nienaruszalna a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego. Przemoc ogranicza te podstawowe prawa człowieka i wpływa na funkcjonowanie zarówno pojedynczych osób jak i całych społeczności. Szczególną ochronę zapewniono rodzinie i dziecku. Zgodnie z art. 71 Konstytucji RP, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji (...) społecznej mają prawo do szczególnej pomocy ze strony instytucji państwowych. Artykuł 72 wskazuje, iż Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka a zadaniem władzy publicznej jest ochrona dziecka przed przemocą.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje pojęcie przemocy w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Kodeks Karny definiuje przemoc w rodzinie (art. 207 Kodeksu Karnego) jako znęcanie się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą, pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny. W rozumieniu Kodeksu Karnego przemoc jest przestępstwem, które podlega karze:

- § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 1a Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 2 Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

- § 3 Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Podstawową klasyfikacją jest podział przemocy na agresję psychiczną oraz agresję fizyczną. Niemniej jednak w ramach psychologii wyodrębnia się także: przemoc seksualną, ekonomiczną oraz zaniedbanie. Poniżej znajduje się syntetyczny opis poszczególnych form przemocy:

– **przemoc fizyczna**, np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy,

– **przemoc psychiczna**, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie groźb, itp.,

– **przemoc seksualna**, np. wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.,

– **przemoc ekonomiczna**, np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny (zaniedbanie),

– **zaniedbanie** - naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich, brak zaspokajania podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych, np. niezapewnianie odpowiedniego jedzenia, ubrania, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa.

Podstawowym narzędziem, służącym uruchomieniu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jest procedura „Niebieskiej Karty”. Dotyczy ona członków rodzin, dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Co ważne, założenie Niebieskiej Karty nie jest równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Nie stanowi też podstawy do wszczęcia postępowania karnego, ale w przypadku, gdy ofiara zdecyduje się złożyć zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" wprowadziło do procedury cztery rodzaje kart: A, B, C i D.

- Niebieska Karta A – jest wypełniana przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia w przypadku podejrzenia, że w rodzinie występuje przemoc. Jej wypełnienie oznacza, że procedura mająca na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie została wszczęta. Niebieska Karta A zawiera dane osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dane osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, ich adresy zamieszkania, formę przemocy w danej rodzinie, świadków przemocy. W kwestionariuszu znajdują się także różne pytania, np. od jak dawna zachowania przemocowe występują w rodzinie, czy osoba stosująca przemoc była już wcześniej za nią karana, czy nadużywa alkoholu lub innych środków odurzających. Wypełniona Karta powinna zawierać dane wszystkich członków rodziny, dane na temat stanu zdrowia osoby dotkniętej przemocą oraz podjęte działania w ramach interwencji.
- Niebieska Karta B – jest to pisemna informacja, którą przekazuje się podczas spisania Niebieskiej Karty A osobie doznającej przemocy. Druk zawiera pouczenie o tym, czym jest przemoc w rodzinie, kto może być ofiarą przemocy w rodzinie, jakie istnieją formy przemocy, a także, jakie są obowiązki policjanta w sytuacji stania się świadkiem przemocy oraz obowiązki prokuratora.
- Niebieska Karta C – druk wypełniają członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub grupa robocza powołana przez Zespół na posiedzeniu, na które zaproszono osobę doznającą przemocy w rodzinie. Jeżeli osoba doznająca przemocy w rodzinie nie zgłosiła się pomimo zaproszenia, kartę wypełnia się w innych okolicznościach podczas kontaktu z tą osobą. Wypełniony druk zawiera dane osoby pokrzywdzonej i stosującej przemoc, opis sytuacji rodzinnej, zawodowej, ekonomicznej, mieszkaniowej, zdrowotnej, sytuację dzieci. Podejmowany jest indywidualny plan pomocy dla osoby pokrzywdzonej – działania jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia. Osoba pokrzywdzona może podjąć pewne zobowiązania w odniesieniu do sytuacji, w jakiej się znajduje. Podjęta zostaje decyzja o częstotliwości okresowej oceny sytuacji rodziny. Druk kończy się weryfikacją indywidualnego planu pomocy i podpisywany jest przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Niebieska Karta D – druk wypełniają członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub grupa robocza powołana przez Zespół na posiedzeniu, na które wezwano osobę stosującą przemoc w rodzinie. Jeżeli osoba

stosująca przemoc w rodzinie nie zgłosiła się pomimo wezwania, kartę wypełnia się w innych okolicznościach podczas kontaktu z tą osobą. Wypełniony druk zawiera dane osoby stosującej przemoc, formy stosowanej przemocy, informacje o świadkach przemocy, dane na temat karalności tej osoby, czy jej ewentualnych uzależnień, informacje na temat leczenia odwykowego, problemów z prawem, a także historię jej zobowiązań. Zaznacza się działania względem osoby stosującej przemoc i częstość okresowej oceny jej sytuacji. Następnie, zespół lub grupa robocza analizują zgłoszoną sprawę i przygotowują plan pomocy rodzinie i go realizują. Procedura „Niebieskiej Karty” kończy się w momencie zrealizowania strategii i wyeliminowania problemu przemocy w rodzinie.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy

w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021-2026 oparty jest przede wszystkim na założeniach:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946),
- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (Uchwała Rady Ministrów Nr 16 z dnia 1 lutego 2021 r.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 186 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (Dz. U. 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245),
- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w

razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448).

Art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

II. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w Powiecie Wrocławskim

a) Statystyki ogólnokrajowe dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które wpływa destrukcyjnie na system rodzinny. W 2018 roku sporządzonych zostało 93.311 „Niebieskich Kart”, z czego 78% założyli przedstawiciele policji, 12% pracownicy ośrodków pomocy społecznej, 5% pracownicy placówek oświatowych, 4% przedstawiciele gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a jedynie 0,6% przedstawiciele ochrony zdrowia. Pomocą objęto 51.157 dzieci, w tym 1.650 niepełnosprawnych (w porównaniu odpowiednio z 47 883 i 1 347 dzieci rok wcześniej). W 2018 r. na podstawie art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odebrano 1.130 dzieci

(MRPiPS, 2019)¹⁰. Według danych Komendy Głównej Policji za lata 2017-2019, w ciągu ostatnich 3 lat liczba wydanych Niebieskich Kart zmalała z 75.662 do 74.313, co oznacza spadek o 1,8%. Wzrosła natomiast liczba odnotowanych przypadków przemocy w rodzinie (ze 165.770 do 166.102), a ich analiza wskazuje, że najczęstszym rodzajem stosowanej przemocy w rodzinie jest przemoc psychiczna, na drugim miejscu pozostaje przemoc fizyczna. Najczęściej przemocą w rodzinie poszkodowane są kobiety (74,1%) oraz osoby małoletnie (13,8%), najrzadziej mężczyźni (12,1%).¹

Z ogólnokrajowych statystyk wynika, że spada przemoc stosowana wobec osób nieletnich, co jest efektem spadku przyzwolenia na stosowanie kar fizycznych. Mimo to, z Ogólnopolskiej diagnozy skali i uwarunkowań problemu krzywdzenia dzieci, przeprowadzonej w 2018 r. przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę wynika, że przemocy ze strony bliskich dorosłych doświadczyło 41% młodych ludzi. Co trzeci badany (33%) doznał ze strony bliskich dorosłych przemocy fizycznej, a co piąty (20%) – przemocy psychicznej. Sprawcami obu tych form przemocy najczęściej byli rodzice. Świadcami przemocy domowej (między rodzicami lub osoby dorosłej wobec innego dziecka) było 13% badanych uczniów.²

Najczęstszą formą przemocy fizycznej wobec dzieci są kary fizyczne (UNICEF, 2014). Klaps, poza podniesieniem głosu, jest najczęściej stosowaną przez polskich rodziców formą reakcji na niepożądane zachowanie. W ostatnich latach w Polsce spada przyzwolenie na stosowanie kar fizycznych, szczególnie na dawanie lania „za karę”, natomiast nadal co drugi Polak aprobuje dawanie dzieciom klapsów za karę (Jarosz, 2017; Włodarczyk, 2017). Większość rodziców (55%) przynajmniej raz dała dziecku klapsa, a co czwarty (25%) robi to od czasu do czasu (Jarosz, 2017). Dużo mniejszy odsetek rodziców przyznaje się do bicia ręką (24%) czy pasem (11%). Zdecydowanie najrzadziej polscy rodzice uderzają dzieci w twarz (Makaruk, 2013; Włodarczyk, 2017).³

Z raportu podsumowującego działania Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” we wrześniu 2020 roku wynika, że w tym czasie osoby dyżurujące na infolinii przeprowadziły 1 889 rozmów. Wśród telefonujących zdecydowaną większość stanowiły kobiety (78%), jednak również mężczyźni nierzadko korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali głównie dorośli. W analizowanym okresie odebrano 16 połączeń od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży (jest to 0,8% wszystkich rozmów). Wiele rozmów (38,0%) dyżurujący przeprowadzili z osobami doznającymi przemocy, jak również

¹ Dane Komendy Głównej Policji <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie>, dostęp na 16.10.2020 r.

² Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę „Ogólnopolska diagnoza skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci”, Warszawa, 2018.

³ J. Podlewska, R. Szredzińska, J. Włodarczyk „Analiza polskiego systemu ochrony dzieci przed krzywdzeniem”, Warszawa 2019, s. 14-16.

odebrali 324 połączenia (17,0% wszystkich rozmów) od świadków. Telefony od osób krzywdzących w dalszym ciągu zdarzają się sporadycznie. We wrześniu 2020 r. odnotowano ich tylko 22 (ok. 1,0% wszystkich rozmów). Osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią o tylko jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Zgłaszało ją 605 osób (w tym 5 dzieci). Przemoc fizyczną zgłaszało 338 dzwoniących (w tym 5 dzieci). Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej oraz seksualnej. Na podstawie zebranych danych można stwierdzić, że w zdecydowanej większości przypadków zgłaszanych w Pogotowiu „Niebieska Linia” osobą krzywdzącą jest partner (54% opisywanych przypadków). W 9% zgłaszanych przypadków osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu. Dzwoniący nierzadko opisywali również sytuacje, w których osobami stosującymi przemoc byli rodzice. We wrześniu 2020 r. konsultanci odebrali 16 połączeń od osób niepełnoletnich: 11 od dziewcząt, 5 od chłopców, a 6 rozmów dotyczyło występowania przemocy.⁴

Przytoczone wyżej statystyki nie obejmują danych za rok 2020, kiedy w wielu krajach wprowadzono różnego rodzaju obostrzenia związane z funkcjonowaniem społecznym, ze względu na wystąpienie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Nasilenie przypadków występowania przemocy w rodzinie w tym czasie odnotowano w każdym kraju dotkniętym pandemią. Jak podała fundacja HumanDoc, zajmująca się m.in. promowaniem wiedzy o ważnych sprawach społecznych: „Wzrost przemocy na poziomie od 30 do 50 procent potwierdziły już Francja, Wielka Brytania, Chiny, Australia, Hiszpania czy Nowa Zelandia”.⁵

W szczególnie trudnej sytuacji podczas ograniczenia kontaktów społecznych w czasie pandemii znalazły się dzieci, które po wprowadzeniu zdalnej edukacji, straciły bezpośredni kontakt z nauczycielami, pedagogami i dalszą rodziną, która bywa często ich jedynym wsparciem w trudnych chwilach. Już w marcu 2020 roku Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich przygotowało listę rekomendacji, skierowanych pod adresem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Komendanta Głównego Policji. Zaleca m.in. monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych przemocą, stworzenie dokładnego i ogólnodostępnego spisu świadków, wspierających dla osób doświadczających przemocy domowej oraz uzupełnienie baz teleadresowych na stronie internetowej ministerstwa. Z kolei Polski oddział UNICEF przygotował rekomendacje dla samorządów i instytucji przeciwdziałających przemocy domowej. Zwrócono uwagę m.in. na monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach, w których dochodziło do przemocy oraz

⁴ Raport podsumowujący działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” we wrześniu 2020 roku prowadzonego przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na zlecenie PARPA <http://niebieskalinia.info/index.php/badania-i-analazy/72-podsumowanie-pracy-ogolnopolskiego-pogotowia-dla-ofiar-przemocy-w-rodzinie-niebieska-linia>

⁵ <https://stopuzaleznieniom.pl/artykuly/przemoc-w-rodzinie/przemoc-a-koronawirus-jak-i-dlaczego-pandemia-wywolala-lawine-agresji/>

wprowadzenie informacji o możliwościach pomocy z wykorzystaniem różnorodnych kanałów (sms, e-mail, portale społecznościowe, informacje przekazywane przez nauczycieli w czasie nauczania zdalnego). Ważne jest też zapewnienie lokalnego kontaktu telefonicznego lub mailowego do psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych.⁶

Wiele organizacji i instytucji, zajmujących się pomocą osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, rozwinęło różnorodne formy wsparcia w formie zdalnej, obejmujące udostępnienie infomatorów, poradników, instruktaży, przydatnych baz teleadresowych, ale również uruchomiono dodatkowo infolinię dla ofiar przemocy oraz rozpowszechniono dostęp do uzyskania specjalistycznej pomocy za pośrednictwem np. mediów społecznościowych. Ciekawym rozwiązaniem jest stworzenie aplikacji mobilnej „Twój parasol” – z pozoru to aplikacja pogodowa, która pokazuje na ekranie telefonu aktualną pogodę dla wybranej lokalizacji. Wystarczy jednak dwa razy kliknąć w jej status, aby przełączyć się do ukrytego trybu bezpieczeństwa. Z tego poziomu można wezwać pomoc lub zarejestrować zdarzenie z użyciem mikrofonu w telefonie, aparatu lub robiąc notatki. Twój Parasol oferuje przegląd organizacji, u których można szukać wsparcia, a także daje wgląd w bazę materiałów edukacyjnych, w tym o Niebieskiej Karcie.⁷

Z pewnością powyższy kierunek działań jest pożądanym, szczególnie dla osób ze swobodnym dostępem do internetu. Niemniej jednak brak jest analizy i kreatywności społecznej w zakresie zapewnienia wsparcia osobom bez dostępu do internetu i zamkniętym w przestrzeni domowej

ze swoim oprawcą. Jednym z postulatów, formułowanych przez organizacje, działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jest zwrócenie uwagi na konieczność utworzenia przez policję ścieżki szybkiego i bezpiecznego kontaktu, dzięki której osoba doświadczająca przemocy będzie mogła powiadomić najbliższy komisariat. W niektórych krajach istnieje system hasel, znaków, gestów, których można użyć idąc np. do sklepu czy apteki, a ich personel wówczas bezzwłocznie zawiadamia policję, która działa wg wypracowanego modelu postępowania.

Na przestrzeni lat 2017-2019, na terenie Powiatu Wrocławskiego podejmowano działania, mające na celu stworzenia spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, które znalazły się w sytuacji kryzysowej. Zamieszczono w prasie lokalnej informacje, dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, rozpowszechniano informacje o instytucjach, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy

⁶ <https://regiony.rp.pl/z-regionu/25660-przemoc-w-rodzinie-w-czasie-pandemii-jak-pomagaja-miasta>

⁷ <https://twojparasol.com/>

w rodzinie oraz promowano metody wychowawcze bez użycia przemocy. W 2019 r. Powiat Wrocławski realizował projekt pod nazwą: „W rodzinie jest MOC” w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w partnerstwie z Gminą Siechnice. Celem projektu było wykonywanie usług w zakresie interwencji kryzysowej oraz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. W ramach powyższego projektu, w roku sprawozdawczym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu realizowało następujące zadania:

- świadczenie usług interwenta kryzysowego oraz zapewnienie pomocy prawnej dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego,
- prowadzenie poradnictwa pedagogicznego dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Wrocławskiego,
- wypłata świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych.

W latach 2017-2019 funkcjonował Dyżurny Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, udzielano wsparcia w ramach interwencji kryzysowej oraz realizowano Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a od 2018 r. Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób stosujących przemoc w rodzinie.

Liczba formularzy niebieskich kart w Powiecie Wrocławskim wzrosła z 186 w 2017 r. do 248 w 2019, a liczba osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowali przemoc w rodzinie z 188 w 2017 r. do 340 w 2019 r., natomiast liczba sprawców przemocy domowej wyniosła w latach 2017-2019 780 osób.⁸

b) Statystyki dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Wrocławskim

Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie są głównie gromadzone w Zespołach Interdyscyplinarnych funkcjonujących przy Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej, które bezpośrednio pracują z rodziną dotkniętą przemocą, jak również przez Policję (Wydział Prewencji i Patrolowy Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu) podczas prowadzonych interwencji.

Zebrane dane prezentują skalę zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2018-2020. W porównaniu do lat ubiegłych, w 2020 r. znacznie wzrosła liczba wypełnionych formularzy „Niebieskiej Karty – A”. Nadal jednak sprawcami przemocy byli przede wszystkim mężczyźni, a ofiarami głównie kobiety oraz dzieci. Dane uzyskane od Policji wskazują jednak, że przemoc stosują również kobiety (45 przypadków w 2020 r.). Najczęstszą przyczyną stosowania przemocy jest nadużywanie alkoholu (głównie przez mężczyzn). Statystyki wskazują,

⁸ Diagnoza społeczno – gospodarcza Powiatu Wrocławskiego, 2021.

że sprawcy przemocy stosują głównie przemoc fizyczną i psychiczną.

Tabela 1.

Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy (w latach 2018-2020).

Gmina	Rok	przemoc				
		fizyczna	seksualna	ekonomiczna	psychiczna	inne
Czernica	2018	30	0	0	29	1
	2019	24	0	0	29	0
	2020	48	0	0	48	21
Długołęka	2018	18	3	0	21	17
	2019	48	1	1	63	39
	2020	69	1	2	85	56
Jordanów Śląski	2018	0	0	0	2	0
	2019	5	0	0	8	0
	2020	4	0	0	7	0
Kąty Wrocławskie	2018	14	0	2	18	0
	2019	23	0	0	28	0
	2020	19	0	0	24	6
Kobierzyce	2018	25	0	4	26	0
	2019	128	1	0	220	46
	2020	69	2	1	82	0
Mietków	2018	3	0	0	3	0
	2019	8	1	0	8	0
	2020	10	0	0	1	2
Siechnice	2018	33	0	0	32	2
	2019	28	0	0	32	0
	2020	68	1	2	68	40
Sobótka	2018	1	0	0	21	0
	2019	6	0	0	13	2
	2020	24	0	0	41	1
Żórawina	2018	15	0	0	15	0
	2019	55	0	0	127	25
	2020	4	0	0	37	0
RAZEM	2018	139	3	6	167	20
	2019	325	3	1	528	112
	2020	315	4	5	393	126

Zródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu

Według powyższej tabeli, najwięcej przypadków przemocy fizycznej i przemocy psychicznej odnotowano w 2019 r. Dane pokazują, że w latach 2018-2020 odnotowano najwięcej przypadków przemocy psychicznej i fizycznej. W 2020 r. wystąpiły również 4 przypadki przemocy seksualnej na terenie Powiatu Wrocławskiego (co oznacza nieznaczny wzrost zgłoszeń, dotyczących zjawiska przemocy seksualnej względem lat ubiegłych).

Tabela 2.

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” – ogółem (w latach 2018-2020).

Gmina	Rok	Ogółem
Czernica	2018	32
	2019	29
	2020	48

Długołęka	2018	23
	2019	65
	2020	87
Jordanów Śląski	2018	2
	2019	8
	2020	7
Kąty Wrocławskie	2018	19
	2019	28
	2020	49
Kobierzyce	2018	43
	2019	40
	2020	82
Mietków	2018	3
	2019	8
	2020	11
Siechnice	2018	34
	2019	32
	2020	68
Sobótka	2018	21
	2019	13
	2020	41
Żórawina	2018	15
	2019	25
	2020	37
RAZEM	2018	192
	2019	248
	2020	430

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu

W 2020 r. 430 interwencji, przeprowadzonych w gminach na terenie Powiatu Wrocławskiego, zakończyło się założeniem formularza „Niebieskiej Karty – A”. Na przelomie lat 2018-2020 obserwuje się znaczny wzrost liczby założonych formularzy „Niebieskiej Karty – A”. W 2020 r. najwięcej interwencji, kończących się założeniem ww. formularza, odbyło się w gminie Długołęka – 87, w gminie Kobierzyce – 82 oraz w gminie Siechnice – 68.

W poniższej tabeli 3 zamieszczono dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu, wskazujące liczbę osób w Powiecie Wrocławskim, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie w latach 2018-2020.

Tabela 3.

Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą (w latach 2018-2020).

Gmina	Rok	Ogółem	w tym:		
			kobiety	mężczyźni	dzieci
Czernica	2018	38	30	0	8
	2019	29	28	1	0
	2020	48	46	2	0
Długołęka	2018	30	19	3	8
	2019	83	59	10	14
	2020	110	69	14	27

Jordanów Śląski	2018	2	2	0	0
	2019	8	7	1	0
	2020	7	6	1	0
Kąty Wrocławskie	2018	18	17	0	1
	2019	28	24	1	3
	2020	50	48	0	2
Kobierzyce	2018	49	33	6	10
	2019	81	33	8	40
	2020	104	72	12	20
Mietków	2018	3	3	0	0
	2019	8	7	1	0
	2020	13	11	0	2
Siechnice	2018	44	31	1	12
	2019	34	29	2	3
	2020	68	48	17	3
Sobótka	2018	21	21	0	0
	2019	15	11	2	2
	2020	47	36	10	1
Żórawina	2018	28	15	0	13
	2019	54	28	5	21
	2020	26	22	4	0
RAZEM	2018	233	171	10	52
	2019	340	226	31	83
	2020	473	358	60	55

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu

Tabela 3 wskazuje, iż w latach 2018-2020 zdecydowaną większość osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą stanowią kobiety. W drugiej kolejności, kolejną grupą zagrożoną lub doświadczającą przemocy w rodzinie są dzieci. Z analizy danych wynika, że rzadziej ofiarami przemocy są mężczyźni (najwięcej takich przypadków odnotowano w 2020 r.). Mężczyźni są najczęściej osobami, które stosują przemoc wobec partnerek lub dzieci. Informacje statystyczne w tabeli 4 potwierdzają powyższe twierdzenie.

Tabela 4.

Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (w latach 2018-2020).

Gmina	Rok	Ogółem	w tym:		
			kobiety	mężczyźni	nieletni
Czernica	2018	32	1	31	0
	2019	29	1	28	0
	2020	48	2	46	0
Długołęka	2018	24	3	21	0
	2019	65	7	57	1
	2020	90	13	75	2
Jordanów Śląski	2018	2	0	2	0
	2019	8	1	7	0
	2020	7	1	6	0
Kąty Wrocławskie	2018	18	6	11	1
	2019	28	1	27	0
	2020	50	2	48	0

Kobierzyce	2018	43	6	37	0
	2019	40	3	37	0
	2020	88	3	84	1
Mietków	2018	3	0	3	0
	2019	8	0	7	1
	2020	11	0	11	0
Siechnice	2018	35	3	32	0
	2019	32	4	27	1
	2020	69	21	48	0
Sobótka	2018	21	0	21	0
	2019	13	0	13	0
	2020	41	1	40	0
Żórawina	2018	15	0	15	0
	2019	25	2	23	0
	2020	26	2	24	0
RAZEM	2018	193	19	173	1
	2019	248	19	226	3
	2020	430	45	382	3

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu

Z powyższej tabeli wynika, iż w 2020 r. znacznie wzrosła w stosunku do 2018 r. ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

Tabela 5 prezentuje dane, dotyczące liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie i będących pod wpływem alkoholu. Z tabeli 5 wynika, że nadużywanie alkoholu może być przyczyną stosowania przemocy oraz, że najczęściej przemoc stosują mężczyźni, będący pod wpływem alkoholu. Najwięcej takich przypadków odnotowano w 2020 r.

Tabela 5

Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu (w latach 2018-2020).

Gmina	Rok	Ogółem	w tym:		
			kobiety	mężczyźni	nieletni
Czernica	2018	24	0	24	0
	2019	17	1	16	0
	2020	12	0	12	0
Długołęka	2018	20	1	19	0
	2019	32	2	30	0
	2020	25	1	24	0
Jordanów Śląski	2018	2	0	2	0
	2019	5	0	5	0
	2020	7	1	6	0
Kąty Wrocławskie	2018	13	0	13	0
	2019	24	0	24	0
	2020	17	0	17	0
Kobierzyce	2018	19	1	18	0
	2019	7	0	7	0
	2020	69	2	66	1
Mietków	2018	3	0	3	0

	2019	7	0	7	0
	2020	4	0	4	0
Siechnice	2018	35	1	34	0
	2019	18	1	17	0
	2020	18	3	15	0
Sobótka	2018	14	0	14	0
	2019	9	0	9	0
	2020	34	0	34	0
Żórawina	2018	12	12	0	0
	2019	7	0	7	0
	2020	14	1	13	0
RAZEM	2018	142	15	127	0
	2019	126	4	122	0
	2020	200	8	191	1

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu

Do zadań administracji rządowej, realizowanych przez powiat, należy m.in. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Realizacja ww. zadania jest zadaniem zleconym, finansowanym ze środków budżetu państwa. Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2016 – 2020 został przyjęty uchwałą nr IX/63/15 Rady Powiatu Wrocławskiego z dnia 21 grudnia 2015 r.

W latach 2018-2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu realizowało Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

Analiza danych zawartych w tabeli 6. wskazuje na wzrost liczby osób uczestniczących w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, przy jednoczesnym spadku liczby osób, które ukończyły Program. Zdecydowana większość z nich była kierowana do udziału w ww. Programie przez pracowników instytucji zewnętrznych, np. instytucje pomocy społecznej (Ośrodki Pomocy Społecznej), zespoły kuratorskie, co miało bezpośredni wpływ na niski poziom motywacji do aktywnego uczestnictwa i tym samym ukończenia Programu. Fundamentem sukcesu uczestnictwa i ukończenia Programu dedykowanego sprawcom przemocy w rodzinie jest samoświadomość stosowania przemocy i gotowość otrzymania pomocy i wsparcia specjalistycznego.

Tabela 6. Liczba osób biorących udział oraz liczba osób, które ukończyły Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w latach 2018-2020.

Rok	Uczestnicy Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie	
	Liczba uczestników	Liczba osób, które ukończyły Program
2018	3	3
2019	7	2
2020	7	0

Źródło: Dane własne PCPR

W latach 2018 – 2020 gminy Powiatu Wrocławskiego realizowały zadania, wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którymi były odpowiedzialne za tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez tworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego. Głównym założeniem była integracja działań służb, instytucji oraz stowarzyszeń na rzecz pomocy dzieciom i rodzinom, w których pojawia się problem przemocy. Do zadań Zespołów Interdyscyplinarnych należało przede wszystkim opracowanie indywidualnych planów pomocy, kontrola sytuacji rodzinnej, inicjowanie działań wobec sprawców przemocy. Ponadto, w indywidualnych sytuacjach Zespół Interdyscyplinarny powoływał grupę roboczą dla rodzin, w których wystąpił problem przemocy.

Poniższe tabele ukazują dane ilościowe na przestrzeni lat 2019 – 2020 z 9 gmin Powiatu Wrocławskiego i dotyczą liczby tych rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie oraz liczby dzieci w tych rodzinach, które są uwikłane w zjawisko przemocy. Dane te obrazują rodziny, które poprzez zjawisko przemocy są dysfunkcyjne, co może stanowić zagrożenie dla wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci.

Tabela 7.

Liczba rodzin i liczba dzieci objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym pracą z grupą roboczą w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego w latach 2019 – 2020.

	Czernica				Długołęka				Jordanów Śląski			
	2019		2020		2019		2020		2019		2020	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
*ZI	14	28	46	33	90	87	95	102	11	12	6	2
w tym: grupa robocza	*bd	*bd	46	33	90	97	95	102	*bd	*bd	6	2
	Kąty Wrocławskie				Kobierzyce				Mietków			
	2019		2020		2019		2020		2019		2020	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
*ZI	70	48	106	94	71	101	90	95	1	*bd	15	13
w tym: grupa robocza	*bd	*bd	*bd	*bd	61	*bd	72	*bd	*bd	*bd	*bd	*bd
	Siechnice				Sobótka				Żórawina			
	2019		2020		2019		2020		2019		2020	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci

	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
*ZI	42	40	74	69	39	34	39	34	37	50	48	52
w tym: grupa robocza	35	34	*bd	*bd	*bd	*bd	bd*	bd*	*bd	*bd	*bd	*bd

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wrocławskiego.

*ZI – Zespół Interdyscyplinarny, **bd-brak danych

Wyniki, dotyczące ogólnej liczby zarówno rodzin, jak i dzieci w tych rodzinach, w latach 2019-2020 pokazują, iż wiele rodzin z terenu Powiatu Wrocławskiego doświadcza przemocy i zmagają się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W 7 gminach (Czernica, Długołęka, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Siechnice, Żórawina) liczba rodzin i dzieci objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego, czy też pracujących

z grupą roboczą, wzrosła w 2020 r. w porównaniu do 2019 r., w jednej gminie (Sobótka) pozostała na takim samym poziomie, a w jednej (Jordanów Śląski) nieznacznie się zmniejszyła.

Przedstawione liczby potwierdzają, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem ciągle nam towarzyszącym i charakteryzującym się dynamiką wzrostową. Zapewne nie jesteśmy w stanie całkowicie zapobiec problemowi przemocy, ale można zmniejszyć jej rozmiary poprzez podejmowanie interdyscyplinarnych działań przez organy ścigania, wymiar sprawiedliwości, jednostki samorządowe, instytucje pomocy społecznej, oświatę, ochronę zdrowia, gdyż każda z tych instytucji dysponuje innymi narzędziami i tylko poprzez połączenie sił możliwe jest skuteczne przeciwdziałanie przemocy. Natomiast w celu ustalenia przyczyn wzrostu zjawiska przemocy domowej (zgłoszonej i nieujawnionej) zalecane byłoby przeprowadzenie ilościowych badań socjologicznych. Ujęta w tych badaniach analiza uwarunkowań socjologicznych, pozwoliłaby na ustalenie okoliczności zaistnienia poszczególnych form przemocy, które wystąpiły w nasilonym stopniu na przestrzeni lat 2018-2020.

c) System przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego oraz posiadane zasoby

W Powiecie Wrocławskim funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w postaci 9 Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz powoływane w ramach działalności Zespołów grupy robocze. Świadczone jest także poradnictwo psychologiczne, socjalne i prawne na poziomie gminnych ośrodków pomocy

społecznej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, wspierane działalnością organizacji pozarządowych.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania, określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów (jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych) oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- b) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- c) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- b) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- c) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Każda z instytucji i organizacji podejmuje działania w ramach swoich kompetencji i możliwości oraz zgodnie z zakresem przepisów prawnych, regulujących zakres ich działalności.

Jednostki, instytucje, organizacje pozarządowe podejmują działania o charakterze interdyscyplinarnym, w ramach swojego zakresu obowiązków i zadań służbowych.

Wskazać należy, że niezależnie od sieci pomocowej, niezbędna jest świadomość stosowania przemocy lub doświadczania przemocy w rodzinie i wewnętrzna gotowość do przerwania milczenia.

Formy i miejsca pomocy dedykowane mieszkańcom Powiatu Wrocławskiego

1. Dyżurny Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu – poradnictwo psychologiczne.
2. Stowarzyszenie Pomocy AKSON we Wrocławiu - www.akson.org.pl
3. Stowarzyszenie Krzewienia Abstynencji i Trzeźwości "Iskra".
4. Ogólnopolskie telefony wsparcia i Zaufania:
 - 116 111 – Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży
 - 800 100 100 – Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci
 - 800 12 12 12 – Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka
 - 116 000 - Całodobowy, bezpłatny telefon w sprawie zaginionego dziecka
 - 800 120 002 – Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
 - 800 676 676 - Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich
 - 116 123 – Telefon Zaufania dla Osób Dorosłych w Kryzysie Emocjonalnym
 - 800 120 226 – Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
 - 801 889 880 - Telefon Zaufania "Uzależnienia behawioralne"
 - 800 70 22 22 - Linia wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego
 - 800 108 108 - Bezpłatna linia wsparcia dla osób po stracie bliskich
 - 800 111 123 – Tumbolinia - Pomoc telefoniczna dla dzieci i nastolatków przeżywających śmierć kogoś bliskiego, a także dla ich rodziców i opiekunów
 - 222 309 900 – „Linia pomocy pokrzywdzonym” – dla osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków.
5. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu - stacjonarna placówka pomocowa, świadcząca specjalistyczne poradnictwo dla ofiar przemocy w rodzinie w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia. Zapewnia schronienie w hostelu.
6. Ośrodek Wsparcia w Pobiednej - stacjonarna placówka pomocowa. Kobiety z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży, a także ojcowie z małoletnimi dziećmi i inne osoby, sprawujące opiekę nad dziećmi z Powiatu Wrocławskiego, mają zapewniony całodobowy, okresowy pobyt w Ośrodku wraz z całodobową opieką i specjalistyczną pomocą, m.in. psychologiczno – terapeutyczną oraz w zależności od potrzeb - poradnictwo prawne i socjalne. Pomoc udzielana jest mieszkańcom Powiatu Wrocławskiego, po skierowaniu przez PCPR.
7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku - interwencja kryzysowa. Osoby pochodzące z terenu Powiatu Wrocławskiego, znajdujące się w trudnej sytuacji i doświadczające kryzysu

emocjonalnego, mogą otrzymać wsparcie postaci czasowego zamieszkania, a także wsparcie specjalistyczne - psychologiczne, poradnictwo socjalne, pedagogiczne lub prawne.

8. Strona internetowa PCPR - materiały informacyjne opublikowane na stronie internetowej ([Oficjalna strona internetowa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu](http://Oficjalna_strona_internetowa_Powiatowego_Centrum_Pomocy_Rodzinie_we_Wroclawiu) (pcpr.wroclaw.pl))

III. Analiza SWOT zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Wrocławskim

Opracowana diagnoza problemu przemocy w rodzinie umożliwiła sporządzenie analizy SWOT⁹, która określiła atuty i mankamenty analizowanego problemu, bariery i utrudnienia w przeciwdziałaniu przemocy. Analiza SWOT wyznaczyła także szanse, które odpowiednio wykorzystane, staną się impulsem do rozwoju i osłabiają czynniki zewnętrzne negatywne oraz zagrożenia, czyli wszystko to, co stwarza bariery i przeszkody w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Analiza SWOT zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Mocne strony	Słabe strony
1. Funkcjonowanie w każdej gminie Zespołu Interdyscyplinarnego.	1. Brak wypracowanych mechanizmów wsparcia kierowanych do osób, pozbawionych swobodnego dostępu do internetu (w tym szczególnie dzieci), a zamkniętych w przestrzeni domowej ze swoim oprawcą podczas ograniczeń w kontaktach społecznych, wprowadzanych w sytuacjach nadzwyczajnych (np. w czasie pandemii koronawirusa SARS-CoV2).
2. Rozbudowana sieć poradnictwa, w tym świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej dla potrzebujących mieszkańców.	2. Niedostateczne zaangażowanie służb pomocowych Powiatu w działania w ramach systemu współpracy międzygminnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Prowadzenie licznych działań profilaktycznych i edukacyjnych, zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie przemocy w rodzinie.	3. Utarty pogląd o braku egzekwowania konsekwencji wobec sprawcy przemocy.
4. Funkcjonowanie w PCPR Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.	4. Brak na terenie Powiatu Wrocławskiego organizacji pozarządowych zajmujących się bezpośrednio problematyką i świadczeniem pomocy ofiarom i świadkom przemocy w rodzinie.
5. Wykwalifikowana kadra, pracująca w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	5. Zbyt mała liczba wyroków Sądu, zobowiązujących

⁹ Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- S (Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,

- W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,

- O (Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,

- T (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej (źródło: www.wikipedia.pl).

<p>6. Pomoc prawna dla ofiar przemocy w rodzinie.</p>	<p>osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.</p> <p>6. Obciążenie emocjonalne osób pracujących z rodzinami, uwikłanymi w przemoc, zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego.</p> <p>7. Niewystarczające zaangażowanie służb ochrony zdrowia w zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.</p>
---	---

Szanse	Zagrożenia
<p>1. Na terenie Powiatu Wrocławskiego realizowany jest Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, który oferuje możliwości wsparcia dla rodzin, w których występuje problem przemocy.</p> <p>2. Realizowanie Gminnych Programów Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.</p> <p>3. Mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego z uwagi na korzystną lokalizację (bliskość Miasta Wrocławia) mają łatwy dostęp do katalogu zróżnicowanych usług wzmacniających potencjał rodziny.</p> <p>4. Możliwość aplikowania o dofinansowanie w ramach konkursów.</p>	<p>1. Wzrasta udział przemocy psychicznej, stosowanej w rodzinie, którą trudniej zweryfikować i z powodu której trudniej jest zastosować procedury izolujące sprawcę.</p> <p>2. Wzrasta problem uzależnienia od alkoholu i substancji odurzających, co przekłada się na wzrost ryzyka wystąpienia zachowań dysfunkcyjnych w rodzinie, w tym przemocy.</p> <p>3. Biurokratyzacja i formalizacja działań, w tym w obszarze sprawozdawczości (czasochłonność).</p> <p>4. Ograniczone możliwości egzekwowania współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi osób stosujących przemoc w rodzinie (bariera ustawowa – ochrona danych osobowych).</p>

IV. Założenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026

Podstawowym założeniem Programu jest zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie (wzrost samoświadomości) oraz oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych osobom stosującym przemoc w rodzinie. Osoby doświadczające przemocy

w rodzinie powinny mieć zapewnioną profesjonalną i specjalistyczną pomoc, m.in. psychologiczną i prawną.

Kolejnym, ważnym założeniem Programu, jest szeroko rozumiana profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej przyczyn i skutków, poprzez poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym mieszkańców Powiatu Wrocławskiego oraz zainteresowanych służb. Ponadto istotne jest promowanie w programie profilaktycznym i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych bez stosowania przemocy.

Wobec powyższych założeń, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021-2026 jest konieczny, a jego realizacja przyczyni się do zwiększenia świadomości społeczności lokalnej o zjawisku przemocy w rodzinie oraz wpłynie na poprawę sytuacji rodzinnej wielu mieszkańców Powiatu.

V. Miejsce i czas realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 - 2026

Działania w ramach realizacji Programu skierowane są do mieszkańców 9 gmin, wchodzących w skład Powiatu Wrocławskiego, tj. gminy: Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Siechnice, Sobótka, Żórawina.

Czas realizacji Programu przewidziany został na lata 2021 – 2026. Zaplanowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, adekwatnie do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców Powiatu.

VI. Adresaci i realizatorzy Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026

Program skierowany jest w szczególności do mieszkańców Powiatu Wrocławskiego, a zwłaszcza do:

- ✓ osób doświadczających przemocy w rodzinie, m.in.: dzieci, młodzieży, współmałżonków, partnerów, osób starszych czy z niepełnosprawnościami,
- ✓ osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ✓ osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- ✓ świadków przemocy w rodzinie,

- ✓ przedstawicieli władz lokalnych, instytucji oraz służb, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Profilaktyczny charakter Programu, tzn. planowane upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w szkołach, prasie lokalnej włącza w grono jego odbiorców społeczność lokalną, zamieszkującą na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Program zakłada współpracę lokalnych samorządów, w tym wielu instytucji i służb, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podjęte na jego podstawie działania, mają przyczynić się do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w konsekwencji do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zapobiegania występowaniu tego zjawiska.

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu. Do Programu włączone zostaną bezpośrednio lub pośrednio, na zasadzie współpracy, następujące służby i instytucje:

- ✓ Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wrocławskiego,
- ✓ Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych we Wrocławiu, szkoły i przedszkola,
- ✓ prokuratura, sądy (w tym kuratorzy zawodowi), policja,
- ✓ placówki służby zdrowia,
- ✓ społeczność lokalna,
- ✓ organizacje pozarządowe,
- ✓ media.

VII. Cel główny, obszary, kierunki i działania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026**CEL GŁÓWNY:**

Zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie tego zjawiska na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja zadania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, powiatu, województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin, zagrożonych przemocą w rodzinie.	- liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie	Coroczny raport na temat zjawiska przemocy w rodzinie, zawarty w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu	2021 - 2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją
	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy).	Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które: – obalają stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie, – opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na	- liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych	Realizacja lokalnej kampanii społecznej o charakterze informacyjnym	2021 - 2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi

		<p>ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,</p> <ul style="list-style-type: none">– promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,– promują działania, służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc.				
		<p>Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich</p>	<ul style="list-style-type: none">- liczba zrealizowanych działań,- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>Rozpowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy poprzez udostępnianie ulotek, materiałów informacyjno-edukacyjnych kościołom lub związkom wyznaniowym funkcjonującym</p>	<p>2021 - 2026</p>	<p>PCPR we Wrocławiu z Ośrodkami Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi</p>

		(art. 9 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).		na terenie Powiatu Wrocławskiego.		
	Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 ustawy).	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).	- liczba zrealizowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026	2021 - 2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi, służbą zdrowia

Obszar 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy)

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych, udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.	Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym: – punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, – ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, – domów dla matek	- liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba utworzonych ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, – liczba utworzonych w danym roku domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet	1. Funkcjonowanie istniejącego Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. 2. Kontynuowanie zawartego porozumienia z Powiatem Lubańskim na zabezpieczenie usług wsparcia i schronienia dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego w Ośrodku Wsparcia – Dom dla Matek z małoletnimi dziećmi	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
		z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, – ośrodków interwencji kryzysowej, – innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	w ciąży, – liczba utworzonych w danym roku ośrodków interwencji kryzysowej, – liczba utworzonych w danym roku innych placówek, świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	i kobiet w ciąży w Pobiednej. 3. Kontynuowanie zawartego porozumienia z Powiatem Lubańskim na zabezpieczenie usług wsparcia i schronienia dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Smolniku. 4. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zależności od potrzeb środowiska lokalnego.		
		Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
						oświatowymi
	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy).	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych	Opracowanie materiałów informacyjnych.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia
		Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych, kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych, dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.	- liczba osób dotkniętych przemocą, uczestniczących w działaniach indywidualnych, - liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, uczestniczących w działaniach grupowych	Opracowanie i realizacja Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu
	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Realizacja procedury „Niebieska Karta” przez uprawnione podmioty.	– liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieska Karta”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A”	1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” (wszczenie procedury, formularz „Niebieskiej Karty”) wg zaistniałych potrzeb. 2. Współpraca z właści-	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją,

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
			<p>przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,</p> <ul style="list-style-type: none">– liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieska Karta” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,– liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A”, dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieska Karta”,– liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej,– liczba osób w rodzinach, objętych	<p>wymi Zespołami Interdyscyplinarnymi.</p>		<p>placówkami oświatowymi, służbą zdrowia</p>

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
			w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”, – liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”, – liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C”.			
		Realizowanie przez instytucje publiczne, zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.	- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość, - liczba osób uczestniczących w gru-	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym/zagrożonym przemocą w rodzinie lub będących jej świadkami, wg zaistniałych potrzeb.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
			pach wsparcia, grupach samopomocowych			
		Realizacja form pomocy programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym w uzasadnionych przypadkach działania na rzecz reintegracji rodzin.	<ul style="list-style-type: none">– liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,– liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych osób dotkniętych przemocą w rodzinie,– liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej),– liczba grup terapeutycznych,– liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,– liczba grup wsparcia,– liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia.	Opracowanie i realizacja Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
		Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).	- liczba powiatowych ośrodków wsparcia, – liczba miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia, – liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w powiatowych ośrodkach wsparcia, w tym z pomocy w formie schronienia, – liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, – liczba miejsc w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, – liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,	1. Kontynuowanie zawartego porozumienia z Powiatem Lubańskim na zabezpieczenie usług wsparcia i schronienia dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego w Ośrodku Wsparcia – Dom dla Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Pobiednej. 2. Kontynuowanie zawartego porozumienia z Powiatem Lubańskim na zabezpieczenie usług wsparcia i schronienia dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Smolniku.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy Ośrodkami Pomocy Społecznej

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
			<ul style="list-style-type: none">– liczba ośrodków interwencji kryzysowej,– liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,– liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym z pomocy w formie schronienia			
		Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">– liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,– liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,– liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy	Zapewnienie mieszkańcom Powiatu Wrocławskiego dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w Specjalistycznym Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu wg zaistniałych potrzeb.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
			w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym z pomocy w formie schronienia			
		Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy w rodzinie, - liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji	1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym/zagrożonym przemocą w rodzinie lub będących jej świadkami. 2. Informowanie o lokalnych telefonach zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, organizacjami pozarządowymi
		Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy.	- liczba dzieci, które zostały odebrane rodzinie w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy	Zapewnienie dzieciom miejsc w pieczy zastępczej w trybie art. 12 a ustawy wg zaistniałych potrzeb.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Powiatowym Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich im. Św. Jana Pawła II

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
	Monitoring działań pomocowych.	Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.	– liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, – liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań, – liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym osób, u których przemoc w rodzinie ustała, – liczba raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Współpraca z gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi w ramach monitoringu pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, placówkami oświatowymi

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażania do realizacji.	Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.	– aktualizowanie, na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, baz teled adresowych podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie, – aktualizowanie na stronach internetowych powiatów (starostwo powiatowe) informatora zawierającego bazy teled adresowe podmiotów oraz	1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów i organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. 2. Aktualizowanie na stronie internetowej Powiatu Wrocławskiego oraz PCPR informatora, zawierającego bazy teled adresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
			organizacji pozarządowych, realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie.	w rodzinie.		
		Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teled adresowe z danego powiatu, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych /miejskich Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom dwa razy w roku do 30 stycznia i do 31 lipca.	- przekazanie ww. podmiotom informatora zawierającego bazy teled adresowej w wersji elektronicznej	Przekazanie informatorów, zawierających aktualne bazy teled adresowe, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz gminom z terenu Powiatu Wrocławskiego, dwa razy w roku do 30 stycznia i do 31 lipca.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu
	Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.	Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieska Karta”.	– liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie,	1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” (wszczęcie procedury, formularz „Niebieskiej Karty” cz. A). 2. Współdziałanie oraz	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej,

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
			<ul style="list-style-type: none">– liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D”,– liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie,– liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia,– liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez umorzenie postępowania	wymiana informacji pomiędzy służbami, działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wobec osób stosujących przemoc.		Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
		Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji między służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.	– liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości (ew. sądu) informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych, o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.	Przekazywanie organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości (ew. sądom) informacji o powziętej informacji o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją
	Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy).	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych (art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy).	- liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	Opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
		Zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych w każdym powiecie przez całoroczną dostępność miejsc w realizowanych programach.	- liczba powiatów, w przypadku których dostępność uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych jest całoroczna	Opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, kuratorami
		Monitorowanie udziału osób, stosujących przemoc w rodzinie, w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	- liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, - liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, - liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, którego wyniki zostaną przedstawione w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu
		Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, przez monitorowanie ich zachowań przez okres	- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań, polegających	Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
		do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.	jących na stosowaniu przemocy w rodzinie, – liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego	programu korekcyjno-edukacyjnego, którego wyniki zostaną przedstawione w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.		
	Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań.	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	- liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych, - liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne	1. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań. 2. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zawarte w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
		Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań, polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, zawarte w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej
	Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi.	Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-edukacyjny.	- liczba programów wspierających, realizowanych w gminach i powiatach, - liczba osób uczestniczących w programach wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Opracowanie i realizacja programu wspierającego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno – terapeutyczny.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych, - liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych i wsparcie osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.	2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, placówkami oświatowymi, Powiatowym Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich im. Św. Jana Pawła II, Powiatowym Środowiskowym Domem Samopomocy w Kątach Wrocławskich

Cel	Kierunek działań	Rodzaj działań	Wskaźniki	Realizacja działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie, m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego, - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych		2021-2026	PCPR we Wrocławiu we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej

VIII. Ewaluacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 - 2026

Ewaluacja odbywać się będzie poprzez zbieranie, analizę oraz interpretację danych zebranych podczas monitoringu. Celem takich działań będzie ogólna ocena wartości Programu, która powinna dostarczyć informacji na temat jego trafności, skuteczności i efektywności. Uzyskane informacje przydatne będą przy planowaniu dalszych działań, związanych z realizacją Programu.

Monitorowanie Programu prowadzone będzie w ramach corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

IX. Zakładane źródła finansowania i oczekiwane rezultaty Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026

Środki finansowe na działania, określone w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021-2026, pozyskiwane będą z poniższych źródeł:

- ✓ budżetu państwa (dotacje),
- ✓ budżetu Powiatu Wrocławskiego,
- ✓ projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, fundacji, stowarzyszeń i innych.
- ✓ inne.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- ✓ zwiększenie społecznej świadomości, wrażliwości i zaangażowania w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- ✓ zmianę postaw społeczności lokalnej wobec przemocy w rodzinie,
- ✓ pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- ✓ usprawnienie systemu pomocy osobom, dotkniętym przemocą w rodzinie oraz stosującym przemoc (w tym: udzielanie profesjonalnej pomocy specjalistycznej, zwiększenie dostępności do form wsparcia),
- ✓ podniesienie jakości udzielanej pomocy (doskonalenie kadry działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie),

- ✓ wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie (doskonalenie kadry, działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie),
- ✓ zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- ✓ rozwój systemu współpracy między instytucjami, działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom i aktualizacji na skutek zmieniającej się rzeczywistości, rozeznaczonych potrzeb mieszkańców Powiatu Wrocławskiego oraz wymogów prawnych.